

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ИНСТИТУТ УПРАВЛЕНИЯ И СОЦИАЛЬНЫХ
ТЕХНОЛОГИЙ**

Кафедра реабилитологии и социальной работы

ЗУЕВА

Евгения Сергеевна

**СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ
ХАРАКТЕРИСТИКИ ДЕТЕЙ, ОСТАВШИХСЯ БЕЗ ОПЕКИ
РОДИТЕЛЕЙ**

Дипломная работа

Научный руководитель
Кандидат медицинских наук,
доцент
Александров Д.А.

Допущена к защите
«___» 2016 г.
Зав. кафедрой реабилитологии
и социальной работы,
кандидат медицинских наук, доцент
Зборовский К.Э.

Минск, 2016

РЕФЕРАТ

Дипломная работа объемом 50 страниц, состоит из введения, 2 глав, заключения, 59 источников литературы, 5 приложений, включает 3 табл., 6 рис.

Ключевые слова: дети, оставшиеся без попечения родителей, воспитанники социально-педагогического центра, психологические особенности, психокоррекция, личностная тревожность, ситуативная тревожность, социально-психологическая адаптация, одиночество.

Исследование было проведено на выборке воспитанников (детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей) ГУО «Дубровенский социально-педагогический центр».

Объектом исследования выступили психологические особенности воспитанников СПЦ (социально-педагогический центр). Целью исследования является оценка эффективности психологической коррекции воспитанников школы-интернат.

В качестве инструментария применены: методика диагностики социально-психологической адаптации Рождерса-Даймонда; тест диагностики ситуативной и личностной тревожности Ч.Д. Спилбергера-Ю.Л. Ханина; тест диагностики уровня субъективного ощущения одиночества Д. Рассела и М. Фергюсона.

Исходя из результатов работы можно сделать следующие выводы:

– Воспитанники социально-педагогического центра обладают достоверно низкими показателями адаптированности по сравнению с их сверстниками, воспитывающимися в семье, показателями принятия себя, своих эмоций, чувств, своей личности в общем, что не может не отразиться на их адаптированности в обществе. Дети-сироты и дети, оставшиеся без попечения родителей, воспитанники социально-педагогического центра, характеризуются более высокой как реактивной, так и личностной тревожностью. Воспитанники государственного учреждения по сравнению с детьми из семьи испытывают более интенсивное ощущение одиночества в жизни.

– После психокоррекции особенностей воспитанников социально-педагогического центра достоверно возросли показатели адаптированности в общем, усилилось принятие себя, дети, оставшиеся без родительской опеки, стали испытывать больший эмоциональный, в т. ч. и внутренний комфорт, снизились показатели ведомости, наметилась тенденция к уменьшению реактивной (ситуативной) тревожности, дети в меньшей степени стали ощущать одиночество.

РЭФЕРАТ

Дыпломная працааб'ёмам 50 старонак, складаецца з ўвядзення, 2 кіраўнікоў, заключэння, 59 крыніцлітаратуры, 5 прыкладанняў, уключае 3 табл., 6 мал.

Ключавыя слова: дзеці, якія засталіся без апекі бацькоў, выхаванцы сацыяльна-педагагічнага цэнтра, псіхалагічныя саблівасці, психокоррекция, асобасныя трывожнасці, сітуатыўныя трывожнасці, сацыяльна-псіхалагічная адаптация, адзінота.

Даследаванне было праведзена на выбарцовых выхаванцаў (дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў) ДУА «Дубровенскі сацыяльна-педагагічны цэнтр».

Аб'ектам даследавання выступілі псіхалагічныя саблівасці выхаванцаў СПЦ (сацыяльна-педагагічны цэнтр). Мэтай даследавання з'яўляецца ацэнка эфекту ўнасці псіхалагічнай карэకцыі выхаванцаў школы-інтэрнат.

У якасці інструментара аужытыя: методы кадыягностыкі сацыяльна-псіхалагічнай адаптации Рождерса-Дайманд; тэстдыягностыкі сітуатыўнай і асобасных трывожнасці Ч.Д. Спілбергера-Ю.Л. Ханін; тэстдыягностыкі ўзроўню суб'екты ўнага адчування адзіноты Д. Расэла і М. Фергюсона.

Зыходзячы з вынікаў працы можна зрабіць наступныя вынікі:

– Выхаванцы сацыяльна-педагагічнага цэнтра валодаюць пэўнанізкімі паказчыкамі адаптаванасці ў параўнанні з іхаднагодкамі, выхоўваецца ў сям'і, паказчыкамі прыняцця бе, сваіх эмоцый, пачуццяў, сваёй асобы ў агульным, што не можа не адбіцца на іхадаптаванасці ў грамадстве. Дзеці-сіроты і дзеці, якія засталіся без апекі бацькоў, выхаванцы сацыяльна-педагагічнага цэнтра, харкторызуюцца больш высокай як рэактыўнай, так і асобасных трывожнасцю. Выхаванцы дзяржаўной установы ў параўнанні з дзецьмі з сям'ядчуваюцца больш інтэнсіўна адчуванне адзіноты ў жыцці.

– Пасля психокоррекции асаблівасця ў выхаванцаў сацыяльна-педагагічнага цэнтра пэўна ўзраслі паказчыкі адаптаванасці ўвогуле, ўзмацніўся прыняцця бе, дзеці, якія засталіся без бацькоўскай апекі, сталі адчуваць большы эмакыйны, у т. Ч. I ўнутраны камфорт, знізіліся паказчыкі ведамасці, намецілася тэнденцыя да памяншэння рэактыўнай (сітуатыўнай) трывожнасці, дзеці ў меншай ступені сталі адчуваць адзінота.

ABSTRACT

Diplom work volumes of 50 pages, consists of an introduction, two chapters, conclusions, 59 literature sources, 5 annexes, contains 3 tab., 6 fig.

Keywords: children without parental care, students of social education centers, psychological characteristics, psychological correction, trait anxiety, situational anxiety, social and psychological adaptation, loneliness.

The study was conducted on a sample of pupils (orphans and children left without parental care) GUO "Dubročna socio-educational center".

The object of the study were the psychological characteristics of students of the Serbian Orthodox Church. The aim of the study is to evaluate the effectiveness of psychological correction boarding schools.

As a tool used: methods of diagnostics of social and psychological adaptation of Rogers Diamond; diagnostic test situational and personal anxiety BH Spielberger-JL.Hanin; test diagnostic level of subjective feelings of loneliness and M. Russell D. Ferguson.

Based on the results the following conclusions:

– Students of social and pedagogical center have significantly low levels of adaptation compared to their peers who are brought up in the family, the adoption of indicators themselves, their emotions, feelings, your personality in general, which can not but affect their adaptation in society. Orphans and children left without parents, students of social education centers, characterized by higher both reactive and personal anxiety. Students of public institutions than children from families experiencing a more intense feeling of loneliness in life.

– After psychocorrection features students of social and pedagogical center significantly increased performance adaptation in general, increased self-acceptance, children left without parental care began to feel more emotional, in Vol. H. And interior comfort, decreased performance records, there is a tendency to reduce the reactive (situational) anxiety, the children began to feel less lonely.

